

PRAWA OBYWATELI UNII EUROPEJSKIEJ W SZKOCJI

Obywatele Unii Europejskiej i prawo do pracy

Ta ulotka informacyjna zawiera streszczenie Twojego prawa do pracy jako **obywatela Unii Europejskiej** w Szkocji. W tej ulotce 'obywatele Unii Europejskiej' to obywatele państw członkowskich, jak i obywatele państw EOG (Norwegia, Islandia i Liechtenstein), oraz obywatele Szwajcarii.

Ta ulotka informuje także o prawach **członków Twojej rodziny**. 'Członkiem rodziny' jest osoba, która jest członkiem Twojej rodziny ale sama nie jest obywatelem UE, a której prawo do pobytu w Zjednoczonym Królestwie jest prawem pochodnym UE, wynikającym z relacji rodzinnej z Tobą i Twojego obywatelstwa Unii Europejskiej.¹

Ta ulotka opisuje Twoje prawa teraz (podczas okresu przejściowego - the **Brexit transition period**) oraz po zakończeniu okresu przejściowego. Okres przejściowy ma zakończyć się 31 grudnia 2020r., aczkolwiek ten termin może zostać zmieniony jeżeli okres przejściowy zostanie przedłużony.

Zgodnie z prawem Unii Europejskiej obywatele UE mają prawo mieszkać w Szkocji podczas okresu przejściowego. Po upływie okresu przejściowego prawo UE przestanie obowiązywać. Obywatele UE oraz członkowie ich rodzin, którzy zamierzają zostać w Szkocji po zakończeniu okresu przejściowego będą musieli złożyć wniosek w ramach systemu osiedleńczego dla obywateli UE (EU Settlement Scheme) o **Status Osoby Osiedlonej - Settled Status** (czyli pozwolenie na pobyt na czas nieokreślony) lub **Tymczasowy Status Osoby Osiedlonej - Pre-Settled Status** (czyli pozwolenie na pobyt na okres 5 lat) do 30 czerwca 2021r.

Czy mam prawo do pracy w Szkocji?

Wszyscy obywatele UE w Szkocji i członkowie ich rodzin mają prawo do pracy.

Masz prawo do **takiego samego traktowania jak pracownicy Brytyjscy w zakresie zatrudnienia, warunków pracy i wszystkich innych przywilejów socjalnych i podatkowych** (np. dostęp do zawodowych emerytur i zasiłków).

Obejmuje to prawo do:

- ▶ Ubiegania się o prace (szukanie pracy)
- ▶ Pracy bez zezwolenia na prace (work permit)
- ▶ Samozatrudnienia bez zezwolenia na prace (work permit)
- ▶ Pobytu w UK po zakończeniu pracy jako były pracownik² lub emeryt³

Wszyscy obywatele UE

Masz prawo do pracy w Szkocji zgodnie z prawem UE do końca okresu przejściowego.

Obywatele UE posiadający Status Osoby Osiedlonej

Masz prawo do pracy w Szkocji na okres nieograniczony.

Obywatele UE posiadający Tymczasowy Status Osoby Osiedlonej

Masz prawo do pracy w Szkocji do daty wygaśnięcia Tymczasowego Statusu Osoby Osiedlonej.

1. 'Członkiem rodziny' może być: małżonek lub partner, dzieci, wnuki oraz prawnuki w wieku poniżej 21 lat, dzieci pozostające na utrzymaniu, które ukończyły 21 lat, rodzice pozostający na utrzymaniu, dziadkowie oraz pradiadkowie, jak i niektórzy partnerzy, którzy nie zawarli związku małżeńskiego oraz inni krewni pozostający na utrzymaniu (w przypadku gdy Home Office [Ministerstwo Spraw Wewnętrznych] wydało zaświadczenie o rejestracji 'dalszego członka rodziny').

2. Obywatel UE, który zakończył pracę zachowuje status pracownika jeżeli nie jest w stanie pracować tymczasowo w wyniku wypadku lub choroby, jest mimowolnie bezrobotni (będąc wcześniej zatrudniony przez przynajmniej rok), rozpoczyna szkolenie zawodowe, lub jest w zaawansowanej ciąży. Obywatel UE w wyniku trwałej niezdolności do pracy (będąc wcześniej zatrudniony przez przynajmniej 2 lata), lub jeżeli taka niezdolność jest wynikiem wypadku lub choroby zawodowej uprawniającej zainteresowaną osobę do świadczenia płatnego przez instytucję UK może natychmiastowo ubiegać się o 'stały pobyt'.

3. Obywatel UE który osiągnął wiek emerytalny i przeszedł na emeryturę po nieprzerwanym okresie zamieszkania w UK przez 3 lata lub po przepracowaniu roku, może natychmiastowo ubiegać się o 'stały pobyt'.

Obywatele Unii Europejskiej i prawo do pracy

Jak udowodnić swoje prawo do pracy?

Do 30 czerwca 2021 możesz udowodnić swoje prawo do pracy, pokazując ważny paszport UE lub krajowy dowód osobisty, albo pokazując potwierdzenie posiadania statusu osoby osiedlonej lub tymczasowego statusu osoby osiedlonej.

Czy moje prawo do pracy ulegnie zmianom po okresie przejściowym?

Po zakończeniu okresu przejściowego, możesz zostać w Szkocji i pracować do 30 czerwca 2021r.

Od 1 lipca 2021r. musisz przedstawić, że posiadasz Status Osoby Osiedlonej lub Tymczasowy Status Osoby Osiedlonej aby udowodnić swoje prawo do pobytu i pracy w Szkocji.

Gdzie mogę uzyskać więcej pomocy lub porad odnośnie prawa do pracy w Szkocji?

Jeżeli uważasz, że byłeś dyskryminowany ze względu na swoje prawo do pracy (ubiegając się o pracę) lub sposób traktowania cię w pracy (równość traktowania, warunki pracy, oraz przywileje socjalne i podatkowe w pracy), należy uzyskać pomocy i porady od:

My World of Work:

<https://www.myworldofwork.co.uk/employed>

Citizens Advice Scotland:

<https://www.citizensadvice.org.uk/scotland/work/>

ACAS (prawa pracownicze):

<https://www.acas.org.uk/>

STUC (jeżeli jesteś członkiem związku zawodowego):

<http://www.stuc.org.uk/>

Dalsze informacje

Rząd Szkocji: Zostań w Szkocji – Przewodnik dla pracodawców i obywateli UE:

<https://www.gov.scot/publications/eu-citizens-staying-in-scotland-package-of-support/>

Przewodnik Rządu UK na temat Systemu Osiedleńczego Dla Obywateli UE (EU Settlement Scheme) dla pracodawców:

<https://www.gov.uk/government/collections/eu-settlement-scheme-employer-toolkit>

Ostatnia aktualizacja 1 czerwca 2020